

Integració de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació en el Currículum i en la Gestió de la ZONA ESCOLAR RURAL.

Realitat i futur

Zona Escolar Rural del Sió

febrer de 2004

c5007852@centres.xtec.es

www.xtec.es/centres/c5007852

1. Utilització dels recursos TIC per part dels alumnes, mestres i pares i mares.

1.1. Les presentacions dels pobles i de la ZER.

Els espais web dels centres els aprofitem en l'àrea de Coneixement del Medi Social per a treballar aspectes dels nostres respectius pobles en la comarca, a Catalunya, a Espanya, a Europa... Sovint aquests treballs estan relacionats amb la participació en activitats telemàtics amb altres ZERs de la demarcació de Lleida a partir dels Seminaris d'Informàtica Educativa de Rurals (SATIR) A la vegada serveix per donar informació a possibles visitants d'aquesta Catalunya interior tan poc coneguda.

<http://www.xtec.es/centres/c5003858/situacio.htm>

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/dades.htm>

1.2. L'espai personal a la web.

Cada alumne i alumna disposen d'un espai personal de presentació del qual cada any editen el text i la imatge. És un recurs molt atractiu per a ells ja que es donen a conèixer a la resta de companys dels altres pobles amb qui presencialment compartiran només algunes activitats.

Ha resultat ser un espai que cohesiona alumnes d'una mateixa edat que físicament no comparteixen habitualment ni l'aula ni el pati.

<http://www.xtec.es/centres/c5003858/anna.htm>

1.3. Els cicles de la ZER.

En una Zona Escolar Rural com la nostra, amb molt pocs alumnes per aula i amb moltes classes multinivells de P3 fins a 6è, cal potenciar les activitats per cicles, agrupant els nens i nenes d'una mateixa franja d'edat: això els agrada i des del punt de vista de la pràctica educativa és molt rendible. Per això, sovint fem agrupacions de cicles per compartir activitats extraescolars o d'aprenentatge. Amb la finalitat de donar cohesió a aquestes activitats tenim a la web de la ZER un espai on els alumnes (i els mestres) no es presenten per escoles i per pobles sinó per cicles: en realitat volem que la ZER sigui com una **escola gran** repartida en diferents pobles.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/infantil.htm>

1.4. Els projectes telemàtics.

Si la creació de les Zones Escolars Rurals va significar la fi de l'aïllament de les escoles rurals i, d'alguna manera, l'equiparació dels entorns escolars rurals als urbans, amb més d'un mestre, especialistes, activitats compartides, òrgans de govern col·legiats..., la incorporació de les TIC a l'espai de l'aula de l'escola rural ha significat l'obertura d'un espai d'incidència, d'aprenentatge i d'experiència infinitament ample. Per aquesta raó i perquè creiem profundament en el treball col·laboratiu que va més enllà del marc físic d'una escola petita en dimensions, des de fa una colla de cursos que en l'horari habitual dels alumnes de tots els cicles hi consta una hora setmanal de projectes telemàtics.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/telemat.htm>

1.5. Els mestres de la ZER.

Per la mateixa estructura d'una ZER, no tots els mestres incideixen en tota la comunitat educativa. Aquest paper queda reservat només als mestres itinerants. Per aquesta raó és fàcil que alguns pares o algunes mares només coneguin els mestres de la "seva" escola. Continuant amb el desig de constituir una autèntica i real comunitat educativa de ZER, hem reservat uns espai de la web per presentar els mestres i les mestres a tots els sectors implicats en la ZER, independentment del poble on estiguin adscrits.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/mestres.htm>

<http://www.xtec.es/centres/c5003238/marisol.htm>

1.6. Les trobades de natura.

De fa uns anys que apliquem el programa de Natura 6-12 a tota la ZER per als cicles mitjà i superior. Escola per escola seria pràcticament impossible dur a terme aquestes activitats. A part de l'activitat pròpia de l'àrea de Coneixement del Medi Natural publiquem les experiències en la web de la ZER. L'itinerari d'aprenentatge seria el següent:

- 1- Treball a les escoles del tema corresponent de Coneixement del Medi Natural.
- 2- Trobada dels alumnes i tutors de CM i CS de tota la ZER a l'escola de Butsènit.
- 3- Realització de l'experiència.
- 4- Captura d'imatges amb la càmera digital per il·lustrar l'edició de l'experiència a Internet.
- 5- Publicació de les imatges a Internet.
- 6- Per torns, els alumnes de les respectives escoles redacten els comentaris i els peus de foto de les experiències i ho trameten per correu electrònic al gestor de l'espai.
- 7- Publicació definitiva de l'experiència a Internet.
- 8- Visualització i repàs de l'experiència a Internet.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/experienc.htm>

1.7. Les festes i celebracions.

Un dels elements que més contribueixen a la cohesió i coneixement dels diferents pobles integrants de la ZER són les festes i celebracions. Les TIC juguen un paper important en la difusió d'aquestes activitats extraescolars que realitzem de forma rotativa pels pobles de la ZER. L'itinerari de treball seria aquest:

- 1- Tramesa per correu electrònic del programa de l'activitat a tots els centres de la ZER.
- 2- Publicació del programa a la web de la ZER.
- 3- Realització de l'activitat.
- 4- Captura d'imatges per part dels alumnes amb la càmera digital per il·lustrar l'edició de l'activitat a Internet.
- 5- Publicació de les imatges a Internet.
- 6- Treball en les àrees de llenguatges verbals dels comentaris i els peus de foto de les activitats i tramesa per correu electrònic al gestor de l'espai.
- 7- Publicació definitiva de l'activitat a Internet.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/festes.htm>

1.8. Les sortides.

Les sortides escolars, ja siguin d'un dia o passant nits fora de casa, són essencials en tot pla de treball modern i actiu, però en les zones rurals potser prenen una dimensió especial pel fet que habitualment els patrons de relació i convivència són més reduïts. Per aquesta raó, programem amb interès aquestes activitats. L'itinerari de treball seria aquest:

- 1- Preparació de la sortida per part dels mestres responsables.
- 2- Recerca d'informació a Internet per part dels alumnes del lloc a visitar o de l'activitat a fer.
- 3- Realització de l'activitat.
- 4- Captura d'imatges per part dels alumnes i dels mestres amb la càmera digital per il·lustrar l'edició de l'activitat a Internet.
- 5- Publicació de les imatges a Internet.
- 6- Treball en les àrees de llenguatges verbals dels comentaris i els peus de foto de les activitats i tramesa per correu electrònic al gestor de l'espai.
- 7- Publicació definitiva de l'activitat a Internet.
- 8- Comunicació per correu electrònic a pares, mares, alumnes, escoles i mestres i a tots els membres de la comunitat educativa que ho hagi demanat, del nou espai publicat a la web de la ZER per tal que ho puguin visitar.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/sortides.htm>

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/social.htm>

1.9. La revista digital EMPATOLLS.

Pretenem que sigui un espai de publicació escrita visual i plàstica que reflecteixi la realitat de les escoles i pobles de la ZER i que arribi a totes les famílies de la ZER. Pretenem que a poc a poc vagi substituint la revista en format paper "Zona's Magazine" que editem des de fa gairebé 15 anys, reservant per a aquesta els monogràfics de cada any dedicats a algun aspecte didàctic concret: tipologies textuais, la ramaderia a la Ribera del Sió...

L'origen de la revista digital va ser el projecte d'un curs telemàtic de Flash. Actualment compta amb les següents seccions:

- 1- **El pregoner:** Cada primera setmana de mes els alumnes de les escoles han d'enviar al gestor de l'espai dues o tres notícies en forma de titular desenvolupat dels seu poble o escola. Pretenem fer la "crònica local" mensual.
- 2- **El rentador:** Fòrum de debat gestionat per l'equip directiu que a començament de trimestre proposa un tema de debat o de participació. Cada escola s'organitza les participacions per setmanes o per quinzenes i dóna les seves opinions a través d'un formulari. L'espai és obert també a pares, mares, mestres i tothom que estigui implicat en el nostre projecte.
- 3- **A la vora del foc:** Espai de creació literària i d'edició de contes. Cada trimestre una escola és l'encarregada de donar contingut a aquesta secció de la revista. Es tracta d'escriure un conte inèdit o adaptat i il·lustrar-lo amb eines TIC. A continuació el trameten per correu electrònic al gestor de l'espai que el publica a la web.

- 4- **La baldufa:** Espai de publicació de jocs que treballin algun aspecte formatiu i que, tant com es pugui, siguin elaborats o com a mínim pensats pels propis mestres o alumnes. El disseny de l'aplicació en flash (normalment) va a càrrec d'un professor. Cada escola s'organitza les visites a la secció i els perquè juguin els nens.
- 5- **El savi sabatot:** Secció amb enigmes, problemes, paranys lògics... La periodicitat de renovació és trimestral i també intentem que siguin elaborats o com a mínim pensats pels propis mestres o alumnes. Cada escola s'organitza les visites a la secció i els perquè juguin els nens.

Tot canvi en la revista digital és comunicat per correu electrònic a la llista de distribució que hem confegit amb correus de centre, de mestres, de pares, de mares, d'alumnes o d'altres institucions. També s'anuncia amb un banner que apareix a l'entrada de la web de la ZER. Actualment la presència d'Internet a les cases dels nostres alumnes és d'un 28.9 %. Pretenem que activitats com la revista digital ajudin a augmentar la presència de la Xarxa a les cases fins a un 75 % a finals del curs 2004-2005, com a objectiu a curt termini.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/empatolls/empatolls.htm>

1.10. *El racó dels pares i de les mares.*

És un espai de la web reservat per a les activitats dels pares i les mares de la ZER. Tot i que mai no s'han volgut organitzar com a AMPA, col·laboren en l'organització d'activitats extraescolars i des del curs 2002-2003 organitzen xerrades de temàtica educativa. En aquest espai hi anem posant també les convocatòries dels Consells Escolars.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/pares.htm>

1.11. *Els documents marc de la ZER.*

L'elaboració dels documents vertebradors de l'activitat de tota la ZER (Projecte Curricular de Zona, Programació General de Zona, Memòria anual, Projecte Pedagògic, Pla d'acollida, Reglament de Règim Intern, Projecte Lingüístic, Detecció de Competències Bàsiques...) és responsabilitat del claustre. Actualment cada mestre elabora amb eines TIC els apartats que li pertocuen i ho tramet telemàticament al gestor de projectes que els dóna unitat i si es creu convenient es publiquen a la web de la ZER.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/projectes.htm>

2. Exemples de recursos TIC per àrees.

Pretenem ensenyar en aquest apartat algunes aplicacions de les eines TIC que hem anat treballant per assolir les competències bàsiques, o simplement com a espai de publicació de treballs realitzats pels alumnes.

2.1. Llengua catalana.

- Treball realitzat sobre les tipologies textuais, aprofitant recursos TIC i col·locat a la web del CEIP de Butsènit d'Urgell en l'espai **Petits Escriptors**.

http://www.xtec.es/centres/c5003238/pet_escr.htm

- La narració i il·lustració d'una aventura pròpia. Treball realitzat per alumnes de cicle superior del CEIP de Puigverd d'Agramunt i col·locat en la seva web a l'apartat **Tasques diverses**.

<http://www.xtec.es/centres/c5003858/divers.htm>

2.2. Llengua castellana.

- Treballs sobre els pobles realitzats en els SATIR durant el curs 2002-2003. Concretament aquest exemple és de la localitat de Les Ventoses i fet pels alumnes del CEIP d'aquest poble.

http://www.xtec.es/centres/c5003822/pobles_grans/ventoses/ventosescast.htm

2.3. Llengua anglesa.

- Treball sobre la festa tradicional anglesa de Halloween realitzat en col·laboració amb el Departament de Visual i Plàstica i col·locat a l'espai **Què fem\Taller de plàstica** del CEIP de Puigverd.

<http://www.xtec.es/centres/c5003858/plastica.htm>

- Treballs sobre els pobles realitzats en els SATIR durant el curs 2002-2003. Concretament aquest exemple és de la localitat de Preixens i fet pels alumnes del CEIP d'aquest poble.

http://www.xtec.es/centres/c5003822/pobles_grans/preixens/preixensang.htm

2.4. Coneixement del Medi natural.

- Treball sobre un circuit elèctric, col·locat a l'espai El racó de l'investigador de la web del CEIP de Preixens.

<http://www.xtec.es/centres/c5003810/investig.htm>

- Trobades de Natura.

<http://www.xtec.es/centres/c5007852/experienc.htm>

2.5. Coneixement del Medi social.

- Observació de tot el procés d'engreixat d'una granja d'indiots. El treball està col·locat a la web del CEIP de Montclar.

<http://www.xtec.es/centres/c5000109/obstau.htm>

- Climograma elaborat per alumnes de cicle superior, col·locat en una web personal com a material d'assessorament en TIC per a Centres de Primària.

http://www.xtec.es/~rcontijo/aplic_full_cal/climograma.xls

- Estudi de la població de Montclar. Treball elaborat per alumnes de cicle mitjà, col·locat en una web personal com a material d'assessorament en TIC per a Centres de Primària.

http://www.xtec.es/~rcontijo/aplic_full_cal/pobl_montclar.xls

2.6. Educació artística: música.

- Participació en les audicions organitzades pel CRP de L'Urgell i el Consell Comarcal de L'Urgell.
<http://www.xtec.es/centres/c5007852/curiositat.htm>

2.7. Educació artística: visual i plàstica.

- Treball realitzat sobre una audició musical i col·locat a la web del CEIP de Butsènit d'Urgell en l'espai **Grans Pintors**.
http://www.xtec.es/centres/c5003238/grans_pint.htm
- Treballs sobre l'obra de Dalí realitzats en els SATIR.
<http://www.xtec.es/centres/c5003822/dali/cotxesvestits.htm>

2.8. Religió.

- Presentació feta per alumnes de cicle mitjà per treballar algunes de les característiques principals de les grans religions del món.
<http://www.xtec.es/centres/c5000109/religions/sld001.htm>

3. Propostes de millora i de futur.

Aquestes propostes han estat fetes en claustre i aprovades en Consell Escolar amb la finalitat d'aconseguir una integració plena de les TIC en el currículum de la nostra ZER.

3.1. Elaboració de material didàctic nou en format digital que serveixi com a material habitual en l'aula i en totes les àrees. Iniciar l'elaboració del material per aspectes de la lectoescriptura i la numeració d'Educació Infantil i Cicle Inicial de Primària.

3.2. Conversió a format digital de materials educatius propis o d'altri que actualment tenim en suport paper: armari de llengua, eixos transversals de medi ambient, fitxes de lectura, fitxes d'observació, fitxes de relleu, clima, hidrografia, vegetació, fitxes de reforç ortogràfic, mapes conceptuals...

3.3. Acabar o completar treballs de recerca ja iniciats en cursos anteriors i publicar-los a Internet. Exemple d'herbari en línia:

<http://www.xtec.es/centres/c5000109/herbari/alzina.htm>

3.4. Recerca i selecció de recursos i eines TIC per confeccionar una base de dades per cicles i àrees.

3.5. Millora general dels equipaments informàtics en tots els centres de la ZER, ja sigui per dotació del Departament o buscant recursos propis o finançament extern. Concretament cal fer racons d'ordinador a les aules de les dues escoles amb dues unitats: Preixens i Butsènit.

3.6. Creació de la Intranet de ZER que sigui l'espai referent de gestió de centre i de recull de propostes didàctiques de totes les escoles de la ZER. Entenem que hauria de contenir aquests espais més o menys públics per a cadascun dels sectors de la comunitat educativa:

- **Documents marc: Memòria del curs anterior i Programació General de Zona del curs actual.**
- **Horaris i Calendari del curs.**
- **Activitats extraescolars: calendaris i llocs de les sortides o celebracions.**
- **Impresos model que permeten en qualsevol moment i a qualsevol mestre recuperar el model desitjat i trametre un comunicat a la resta d'escoles: autorització de sortides, comunicat d'absències, autorització d'utilització d'imatge, comunicat de festa de lliure disposició, sol·licitud de pagament de taxa de material...**
- **Recursos didàctics per àrees i cicles.**
- **Taulell d'anuncis per sectors de la comunitat.**
- **Servei de menjador: menús setmanals, preus, condicions d'ús, possibilitat de reserva de plaça diària...**
- **Taulell general d'activitats més properes.**
- **Fòrum general i públic.**
- **Possibilitat de creació de "grups de treball" per a activitats concretes i col.laboratives dels alumnes de Cicle Superior, dels mestres o dels pares i mares.**

ZONA ESCOLAR RURAL DEL SIÓ

Bons aires sn. 25315 Butsènit d'Urgell

tel: 973430166 e-mail: c5007852@centres.xtec.es <http://www.xtec.es/centres/c5007852>

- **Possibilitat de creació de xats.**
- **Possibilitat de servei de missatgeria immediata.**
- **Possibilitat de servei de videoconferència entre les escoles de la ZER.**
- **Convocatòries de Claustres, Consells Escolars, Reunions de pares i mares i acords presos**
- **Espai de publicació de treballs d'alumnes.**
- **Enllaços cap a la web de ZER, de les altres escoles o dels espais d'interès didàctic.**
- **Centralització a la seu de la ZER de la gestió acadèmicoadministrativa de les escoles de la ZER:**
 - **Winpri**
 - **Avaluació**
 - **Entorns de gestió del Departament d'Ensenyament: preinscripció, llibres d'escolaritat, ftp ...**
 - **rendiment de comptes**
 - **expedients d'alumnes i exalumnes**

Els espais referenciats en aquest document són espais de treball i per tant poden ser modificats en qualsevol moment.

Butsènit d'Urgell a 4 de febrer de 2004.

Maribel Monesma, Cap d'Estudis de la ZER del Sió.

Margaret Palou, Coordinadora d'Informàtica de la ZER del Sió.

Marisol Solduga, Secretària de la ZER del Sió.

Ramon Contijoch, Director de la ZER del Sió.

CEIP DE BUTSÈNIT
Butsènit d'Urgell
☎ 973430166
✉
c5003238@centres.xtec.es

CEIP DE MONTCLAR
Montclar d'Urgell
☎ 973400323
✉
c5000109@centres.xtec.es

CEIP DE PREIXENS
Preixens
☎ 973392229
✉
c5003810@centres.xtec.es

CEIP DE PUIGVERD
Puigverd d'Agramunt
☎ 973392510
✉
c5003858@centres.xtec.es

CEIP DE LES VENTOSSES
Les Ventoses
☎ 973392703
✉
c5003822@centres.xtec.es